

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda, in Scholis Medicorum, die Lunæ vigeſimo Aprilis anni M. DCC. XXXIII.

M. MICHAELE-LUDOVICO VERNAGE,
Regis Conſiliario, & in Senatu Pariſienſi Medico ordinario.
Doctore Medico, Præſide.

An varius Cauſariis pro diverſa tempeſtate victus præſcribendus?

I.

RÆSTANTIOR ſanitatis tuendæ lex eſt non ſatiari cibis, ſed eſſe impigrum ad laborem; victus enim ubi plenior, ibi nutritio parcior; nam quæ ingeruntur perennes corporis effluxus non reſarciunt, ſed quæ digeruntur: ut pathemata animos acuunt & erigunt, ἀπαθεια hebetat; ſic labor corpus firmat, ignavia mollit, hæc maturam ſenectutem accerſit, ille longam reddit adoleſcentiam: ſobrietas enim & exercitatio fidiſſimi ſanitatis cuſtodes

uperflua circumcidendo novas Corpori vires addunt, ſi mutuam ſibi ferant opem & amicè conjurent, ſtabilem ſervant machinæ habitum, externiſque minus injuriis obnoxium: non intemperantiæ vitiis gravis, animum unà prægravat, ſed grata viget cum functionum integritate mentis alacritas: vividior ſi quidem fit ſpirituum in partes influxus, ſanguinis expeditior circuitus, excernendorum minor congeries, facilior ſecretio, uberior inſenſilis halitus, major denique ſolidarum partium tonus & elater. Jugi & æquabili influentis in partes liquidi, reſilientis fibræ motu, alternis vicibus deteritur & reſtituitur Corpus; modus illius & finis eſt adjectio deficientium, & detractio exuperantium; hos ſi limites tranſiliat natura, vel ſuperfluis oppreſſa corruit, vel neceſſariis defecta contabeſcit; utrumque pariter metuendum diſcrimen vitabit ſedulus obſervator ætatis, temperiei, præſertim anni tempeſtatum, quarum viciſſitudo, permutatio, diverſe corpus afficiunt, & naturæ vim augent, aut minuunt; horum ancipites effectus ſingulari victus normâ cuilibet idioſyncraſiæ propriâ, aut ſævientis ânni temporis intemperiei debellandæ idoneâ arcebit.

I I.

UT nullus ſine vitiis, ſic nemo ſine morbis naſcitur; Beatus ille qui minimis urgetur: ſæpè vultus lineamenta & mores, ſæpiùs temperamentum & morbi à parentibus in ſobolem traducuntur; arthritici arthriticis, tabidi tabidis, Cauſarii Cauſariis, fortes creantur fortibus; horum affectuum germina adeò penitùs ſunt ſanguinis principiis inſita, ut hæc emendare tantùm, non delere valeat ars; naturam enim expellas fruſtra, tamen uſque recurret. Qui ex meliore luto formatus ſolidis in debitâ compage, fluidis in decenti copiâ, craſi, & motu convenientibus conſtat; cui latum pectus, firma latera, ſtomachus ſine dolore & labore concoquens, hirſutaque membra; atrocem animum ſimul & validum corpus promittunt: qui veſano non uritur amore, nec inanes & operoſos honores ambit, non avidè quærit opes, & inventis miſer abſtinet, nec invidus alterius opimis rebus macreſcit, ſed æquum rebus in arduis non ſecùs in bonis ab inſolenti temperatum lætitiâ animum ſervans eâ quam ratio ipſi dederit vel fors objicerit ſorte contentus vivit, qui denique ſui compos & ſalutaribus Philoſophiæ præceptis imbutus ſanam mentem in ſano corpore tuetur, hic nullis debet obligari legibus, ſed varium pro arbitrio vitæ genus tam impunè quàm audacter ſequi; at Cauſarius vel ingenitâ hæreditario jure, vel endemiâ regioni quam incolit, ut Hiſpanis ſtrumæ, ſcorbutus Batavis, plica Polonis; vel adſcititiâ, ab ex lege vivendi ritu, aut acrioribus curis, infirmitate laborans, cujus pectus frequens tuſſis lancinat, vel aſthma opprimit, quem renum arenulæ vel calculus angunt, aut cruciat arthritis ſæva Bacchi & Veneris filia, magnatibus & opulentis maximè familiaris, mancipiis & ſequiori ſexui niſi menſibus defraudato, aut virili licentiæ effrenè viventi ferè ignota, ruſticis omnia tenui ſimplicique victu & improbo labore vincentibus aut fugantibus incommoda inſolens; hic ſalutaribus Medicinæ legibus ſubſcribere cogitur; iniquis enim conditionibus lucem accepit, qui Cauſarium & à recto ſanitatis tenore delirans corpus à naturâ ſortitus eſt, facilè rerum externarum occurſu percellitur, hunc ſæpè dolor quaſi prænuntians temporum, & Cœli converſiones fragilem & tenerum ferit, quibus

bene natus minimè tangitur; ob leviſſimum errorem plectitur; continuò ipſi cum domeſtico hoſte, quem venis alit, luctandum, cujus ſæpè nocituras vires ſolo tempeſtivo rerum non naturalium uſu, & cautâ pro diverſis anni tempeſtatibus victûs mutatione retundet.

III.

ANNI lapſum fermè imitatur hominis natura, quas hæc ætatum decurſu ſubit alterationes, eaſdem ille pro viciſſitudine temporum adumbrat ſingulis annis renovandas: Certum quoddam percurrendò ſpatium ſol tempeſtatem definit, quò inſignem in aëra inducit mutationem, cujus in partem facilè ſanguis adducitur; mortalibus enim vitæ & morborum author eſt aër; ſi purus, aut plus minuſve inimicis inquinatus miaſmatis ſeſe in corpus inferat: hujus ſuperficiem undique circumfuſus pondere premit, elatere diverberat, diverſiſque modis mutat, laxat, remollit, denſat, conſtringit: ſi per pulmones inſpiratus ſanguinem non permeat, cum cibis confuſaneus ipſi permiſcetur & in penitiorem partium compagem delabitur: ſi Cœlum ſit ſiccum & æſtuet, ſanguis rareſcit aucto motu inteſtino, liquatur, per laxata undique partium ſpiracula diffluit, maximumque dum patitur utilis ſubſtantiæ cum ſero ſecedentis detrimentum, acrimoniam contrahit & mordacitatem; idcircò Æſtate ſpontaneam ſenties laſſitudinem, acrem expirationem, corporis moles liqueſcit; ejuſque pondus & virtus imminuuntur; quod ne præceps ruat moram affert victus ratio, qui contrariâ, interiorem tumultum indole compeſcat: denſior ex aëris frigiditate ſit corporis habitus, meatus conſtringuntur, cœcæque exhalationes coercentur, ſanguinis moles accreſcit, lentus & viſcidus ob extranearum particularum ſcaturiem evadit, ſecretiones turbantur: Ex Autumni inæqualitate videas quot diverſis modis corpus percellatur; Hyeme, frequenti corpora plenitudine turgeſcunt, quæ Veris adventu moleſtiam faceſſere conſuevit: Cæterum ſi fueris intemperatus, intemperiem tibi inſitæ ſimilem iniquius feres, quàm quilibet rectè temperatus quamlibet aëris intemperiem: Hinc naturas inter & ætates aliis benè vel malè eſt pro variis anni temporibus.

IV.

PERFECTA eſt partium ſolidarum diatheſis, ubi conformatione, ſitu, nexu, ordine, magnitudine, numero, apte conveniunt; ſic affabre conſtitutam pro ſui indole incolumem ſervat aut labefactat liquidum quod corpus jugiter alluit; diverſa etenim eſt, & varias vices patitur ſanguinis natura; hujus motus, niſus, concretio, ſolutio, ſecretio multiplex: diſcrepantibus fluida moles conflata partibus, varias facillimè ſubit alterationes: hujus ſi principia copiâ & facultate contemperentur, ſanitas viget, ſi diffideant, plurima circumveniunt incommoda; quantum ad has viciſſitudines promovendas valeant quæ ſeſe alternatim excipiunt tempeſtates quis non experitur; verè tumet ſanguis, & ſe ſuo æſtu deſpumat, inde febrium cohors, hæmorrhagiæ, & varia exanthemata erumpunt: Syrio ardente fervet bilis, acrior redditur, inde cauſus urit, maligna deſævit febris, ultro vomitur bilis, à Catharticis bilioſiora purgantur; autumno morborum ferace, viget atra ſeu

tenacior bilis, hoc fonte pervicaces melancholici affectus & diuturni morbi derivantur : acri hyeme pituita redundat, quod interclufo infenfili halitu lympha infpiffetur ; inde Catharri, Rhumatici dolores, inflammatoriæ febres, plevritis, peripneumonia, angina, graffantur : quid fi ad has mutationes victus error acceſſerit, exuperans humor peculiares parit morbos, qui eos imprimis invadunt caufarios quorum fimilis temperies ipfius impetui retundendo impar eft : immoderationem aeris facilius feret ætas contraria : per æftatem & ineunte autumno fenes revivifcunt, per hyemem peffime fe habent, & fæpe ineluctabili neceffitate folvuntur, exeunte autumno, valet ætas florida, ardente Julio fervet ; magnæ mutationi adverfam in victu opponere mutationem artis apex eft ; hanc fi fapienter inftitueris, optimam temperiem diu fervabis integram, in vitium flecti pronam intra naturæ modum coercebis.

V.

SANITAS ut à morbo maxime diftat, fic curatrici præftat Medicina confervatrix ; hujus legum ftudiofus obfervator, felix & fanus Neftoreos aget annos ; ab eâ qui deflecterit, delicta feriùs ociùs luet : qui parcioribus & conquifitis utitur alimentis, corpus modico firmat & puro fanguine ; uberiori contra & lutofo emollit, qui luxuriofiùs pafcitur : ultrò tumultuatur & effervefcit fanguis pravis inquinatus fuccis, & externis rebus, aere potiffimùm ad exardefcendum impellitur ; quis neget multo potentius corpora movere anni tempora, malignis foli expirationibus, fervidiore æftu, rigidiore frigore, procellis, imbribus inordinata, Epidæmiæ & contagii plerumque feracia ; idcirco per anni curriculum acuti defæviunt morbi quorum malitia, fagacis Medici eo diligentiorem requirunt curam, quod nifi ad ipfius providentiam fumma acceſſerit celeritas ; eam fæpe fæpius præcipiti impetu deludant : ut fanitatem aër, cibus & potio fovent, fic crebrò morbis anfam præbent ; ufus effectuum difparitatem facit : nec frequenter plectitur qui victum ex variis aeris viribus metitur ; hyeme, minùs comedat, at meraciùs bibat ; vere, potum & cibos adaugeat fenfimque à tenuioribus ad denfiora progrediatur ; æftate, cum corpus potu & alimentis frequentiùs egeat, bibat dilutiùs, fæpiùs, at minùs fingulis vicibus pafcatur ; & quæ nimium caloris æftum compefcunt alimenta feligat : autumnus undique periculis fcatet adeo varius eft, diverfum fed cautum pro variâ ipfius intemperie vitæ genus fequi juvat : his præceptis obtemperare valentibus opportunum, fed & caufarios eo fcrupulofiùs obfervare neceffum eft quod magis patet offenfis ipforum infirmitas.

Ergò varius Caufariis pro diversâ tempeftate victus præfcribendus.

Proponebat Parifiis JACOBUS-ALBERTUS HAZON, Parifinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1733. à fextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerfitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1733.